

Toimintakertomus 2020**Organisaatio ja henkilöstö**

Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden kanslia sijaitsee Seinäjoella. Käräjäoikeudella on lisäksi istuntopaikka Kauhavalla.

Vuoden 2020 aikana käräjäoikeuden työjärjestys päivitettiin ja käräjäoikeudessa toteutettiin organisaatiouudistus. Käräjäoikeus toimii jakautuneena kolmeen osastoon, jotka ovat hallinto-osasto sekä 1. ja 2. osasto. Hallinto-osaston toimintaa johtaa hallintosihteeri. 1. sekä 2. osaston johtajina toimivat tehtävään kolmen vuoden määräajaksi nimitettävät kärjätuomarit. Käräjäoikeutta johtaa laamanni.

Vuonna 2020 käräjäoikeuden henkilötyövuosien määrä oli yhteensä 50,6. Virat ovat jakaantuneet seuraavasti: laamanni, 12 kärjätuomaria, hallintosihteeri, 8 haastemiestä, kirjaaja, 22 kärjäsihteeriä, virastomestari ja 3 kärjänotaaria. Lisäksi käräjäoikeudessa on ollut ylimääräinen kärjänotaarin virka yhdessä Vaasan hallinto-oikeuden kanssa siten, että kärjänotaari on suorittanut puolet tuomioistuinharjoittelustaan (6 kuukautta) käräjäoikeudessa. Kesällä 2020 käräjäoikeudessa oli myös korkeakouluharjoittelija (3 kuukautta).

Laamannin katsaus

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen. Koronaviruspandemia levisi Suomeen maaliskuussa 2020 ja vaikutti monella tavalla myös Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden toimintaan. Käräjäoikeuden istuntoja jouduttiin peruuttamaan ja henkilökunta siirtyi mahdollisuuksien mukaan etätyöskentelyyn. Tämän mahdollisti se, että käräjäoikeudessa oli jo aiemmin otettu käyttöön sähköisen lainkäytön menettelytavat laajasti. Myös henkilökunnan joustava ja ammattitaitoinen suhtautuminen työhön helpotti poikkeustilanteessa työskentelyä. Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi käräjäoikeuden käsittelyajat ovat useissa asiaryhmissä pidentyneet, mutta ne ovat edelleen alle valtakunnallisen

keskiarvon. Kaikista vaikeuksista ja haasteista huolimatta käräjäoikeus on pystynyt huolehtimaan siitä, että kansalaisten oikeusturva ei ole ollut uhattuna. Koronaviruspandemian akuutin vaiheen aiheuttamaa ruuhkaa on jo syksyllä ryhdytty purkamaan.

Vuoden 2020 työjärjestysuudistuksen yhteydessä on kehitetty edelleen käräjäsihteerien tiimityöskentelyä ja valittu osastovastaavien lisäksi tiimiesimiehet kahdelle rikos- ja riitatiimille, notaari- ja pakkokeinotiimille, hakemus- ja insolvenssitiimille sekä avioero- ja asiakaspalvelutiimille. Syksyllä 2020 käynnistettiin myös esimiesvalmennus sekä ryhdyttiin uudistamaan käräjänotaarien koulutusohjelmaa.

Vuonna 2020 käräjäoikeuteen saapui yhteensä 4272 asiaa ja käräjäoikeus ratkaisi 5261 asiaa. Asioita saapui 8789 vähemmän ja niitä ratkaistiin 9628 vähemmän kuin vuonna 2019, mikä selittyy summaaristen velkomusasioiden siirtymisellä Pohjanmaan käräjäoikeuteen 1.9.2019 lukien. Käräjäoikeuden käsittelyajat olivat valtakunnallisesti hyvällä tasolla. Rikosasioden ja laajojen riita-asioiden käsittelyajat ovat useiden vuosien ajan olleet selvästi valtakunnallisia keskimääräisiä käsittelyaikoja paremmat. Rikosasioissa keskimääräinen käsittelyaika oli 3,3 kuukautta, kun valtakunnallinen keskiarvo oli 5,3 kuukautta. Laajoissa riita-asioissa puolestaan päästiin 5,6 kuukauden keskimääräiseen käsittelyaikaan, kun valtakunnallinen keskiarvo oli 9,2 kuukautta. Summaaristen velkomusasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 8,4 kuukautta, mitä ei suoraan voi verrata valtakunnalliseen keskiarvoon 3,0 kuukautta, koska Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus käsittelee ainoastaan Pohjanmaan käräjäoikeudesta siirtyneitä riitautuneita summaarisia velkomusasioita, jotka vastaavat käsittelyavaltaan laajoja riita-asioita. Niihin käräjäoikeuksiin verrattuna, jotka käsittelevät vain riitaisia summaarisia velkomusasioita, käsittelyaikamme on keskimääräinen.

Yksityishenkilön velkajärjestelyasioiden keskimääräinen käsittelyaika parani entisestään ollen 3,9 kuukautta vuonna 2020, mikä on selvästi alle valtakunnallisen keskiarvon 6,2 kuukautta. Velkajärjestelyasioiden käsittelyajan taustalla on jo vuonna 2018 toteutettu menettelytapauudistus,

jossa lisättiin merkittävästi sähköistä asiointia. Uudistus on toteutunut hyvin ja näkyy edelleen käsittelyaikojen parantumisessa.

Käräjäoikeuden toimintamenot vuonna 2020 olivat yhteensä 3 969 402 euroa. Valtaosa määrärahoista kului palkkamenoihin ja vuokriin.

Käräjäoikeuden tuottavuus oli 100 ja taloudellisuus 781, jotka molemmat vastaavat valtakunnallista keskitasoa.

Käräjäoikeuden tärkein voimavara on sen henkilöstö. Henkilökunnan jaksamisesta huolehtiminen sekä työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja parantaminen ovat käräjäoikeuden toiminnan kannalta olennaisia asioita. Vuonna 2020 on kiinnitetty huomiota myös esimiesten jaksamiseen haastavassa koronaviruspandemia tilanteessa. Jatkuva toimintaympäristön muutos yhdessä henkilökunnan vaihtuvuuden kanssa aiheuttaa henkilökunnalle paineita. Myös vuoden 2020 aikana kokeneita työntekijöitä on jäänyt eläkkeelle tai siirtynyt muihin tehtäviin. Näissä tilanteissa on tärkeä huolehtia paitsi hiljaisen tiedon siirtymisestä, mutta myös jäljelle jääneiden työntekijöiden jaksamisesta, kun edessä on uusien työtehtävien oppimista sekä uusien työntekijöiden perehdyttämistä. Moniosaaminen ja rohkeus siirtyä uusiin tehtäviin on käräjäoikeuden menestyksen salaisuus. Käräjäoikeuden vahvuutena on ammattitaitoinen ja innostunut henkilökunta.

Olenkin varma, että käräjäoikeudella on hyvät lähtökohdat vuodelle 2021, jolloin uudistukset ja muutokset tulevat jatkumaan. Digitalisaation ja sähköisen asioinnin lisääntyminen AIPA-järjestelmän myötä edellyttävät uusien työtapojen omaksumista ja toiminnan kehittämistä. Samoin henkilökunnan vaihtuminen muun muassa eläköitymisen vuoksi tulee jatkumaan. Vuonna 2021 koronaviruspandemiasta johtuvan poikkeustilan päättyessä tulee ajankohtaiseksi sen aiheuttaman jutturuuhkan purkaminen. Koronaviruspandemian aikana olemme myös oppineet uusia työtapoja, joista osa jää varmasti pysyväksi. Edessämme on siten niin sanotun uuden normaalin työtavan määrittelemisen käräjäoikeuteemme. Uskon kuitenkin, että käräjäoikeuden osaava henkilökunta selviytyy uusista haasteista erinomaisesti.

Suuri kiitos vuodesta 2020 koko käräjäoikeuden henkilökunnalle.

Laamanni Sirpa Pakkala